

d ů v o d ů:

Rozsudek zjišťuje, že obžalovaný opatřil značkou své firmy cizí láhve omylem ho došlé (že byly láhve ty buď obžalovaným samým anebo za jeho souhlasu značkou jeho firmy opatřeny). Po právní stránce namítá stížnost, že tu není podstatné náležitosti přestupku podle §§ 461, 197, 201 písm. c) tr. zák., ukrývání; čtrnáct lahví, označených písmenami F. Č., nebylo prý ukryto, nebylo — jak zákon žádá — učiněno nepřístupným zraku a fysickému dosahu pravého vlastníka, nýbrž kolovalo v okolí pravého vlastníka, a to na místech, kam měl přístup, kde byl v obchodním spojení a kde se sám přesvědčil o tom, že s jeho lahvemi bylo nesprávně manipulováno. Nehledíc k tomu, že rozsudek předpokládá kromě ukrývání i, že si obžalovaný láhve přivlastnil, a že by stačil tento předpoklad o sobě, an zákon uvádí sice znaky ukrývání a přivlastnění hromadně, spatřuje však zřejmě v ukrývání činnost, kterou se přivlastnění zpravidla projevuje a uskutečňuje, je námitka i jinak pochybena. Pojem ukrývání nepředpokládá nutně, by byla pachatelem zřízena mezi věcí a jejím vlastníkem — uschováním, zpracováním nebo jinak — nepřekonatelná překážka, takže je vlastníku přímo nemožné, vypátrati věc, již pozbyl, a ujeti se jí znova; postačuje (srovnej rozhodnutí čis. 2267, 2806 sb. nejv. s.) již stěžování znovunabytí věci oprávněnou osobou, která jí pozbyla, způsobením takových změn v zevnějšku nebo v umístění věci, které jen znesnadňují vlastníku vypátrati věc, poznati ji a zmocniti se jí uplatněním a dokázáním vlastnického práva. Této povahy byla i zjištěná činnost stěžovatelova, neboť byly jí — třebaš po případě prostřednictvím jiné osoby podle příkazu a za souhlasu stěžovatele činné — skoro úplně zničeny značky, poukazující na osobu pravého vlastníka, kterému bylo tím při nejmenším značně stěžováno poznati svůj majetek a dokázati své vlastnictví, třebaže se s dotčenými lahvemi u svých zákazníků mohl setkat a měl tak příležitost pátrati po svém ztraceném majetku a po značkách prokazujících jeho vlastnictví.

Čís. 4239.

I všeobecná výzva, by se dělnictvo snažilo dosíci splnění svých (krajních) požadavků revolučním třídním bojem (občanskou válkou), je po případě podněcováním ve smyslu § 15 čis. 3 zák. na ochr. rep.

Subjektivní stránka.

Hanobení republiky ve smyslu § 14 čis. 5 zák. na ochr. rep. výtkou, že zákony republiky jsou dělány proti dělnictvu, že dělníci jsou utlačováni ve prospěch továrníků a že to republika trpí a podporuje.

Subjektivní stránka.

(Rozh. ze dne 27. srpna 1931, Zm II 287/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Moravské Ostravě ze dne 16. května 1930, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem podle § 15 čis. 3 zákona na ochranu republiky a přečinem podle § 14 čis. 5 téhož zákona, mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Po věcné stránce (čís. 9 a) § 281 tr. ř.) namítá stěžovatel proti odsouzení pro zločin podle § 15 čís. 3 zák. na ochr. rep., že ve zjištěném jeho výroku: »Dělnictvo si musí pomoci samo, musí se spojit, musí se dát do třídního revolučního boje, jen tak zvítězí nad kapitalisty« — nelze spatřovati podněcování k občanské válce a k násilné změně demokraticko-republikánské ústavy, jak za to má prvý soud, poněvadž výrok je jen kritikou vládnoucího hospodářského systému, »použitím socialistického učení na praktické soutěžení mezi dělnictvem a kapitalisty«, není v něm vůbec zmínky o republice, a pro svou povšechnou povahu není ani způsobilý vyvolati v posluchačích náladu pro páchání zločinu podle § 1 zák. na ochr. rep. Než zmáteční stížnost nedbá skutkového zjištění napadeného rozsudku, z něhož by měla vycházeti, kdyby prováděla hmotněprávní zmatek po zákonu. Soud nalézací totiž, uváživ doslov výroku, obhajobu obžalovaného a okolnosti, za nichž výrok pronesl, najmě známý revoluční program komunistů, jichž exponentem byl v osudnou dobu obžalovaný, dospěl k přesvědčení, že obžalovaný, mluvě o revolučním třídním boji, měl na mysli občanskou válku a v důsledku jejím násilnou změnu demokraticko-republikánské formy státní ve stát komunistický; proto odmítl obhajobu obžalovaného, že minil jen boj mzdový, jako nepravděpodobnou. Z tohoto skutkového zjištění jest vycházeti při věcném přezkoumání rozsudku. I všeobecná výzva, by se dělnictvo snažilo dosíci splnění svých (krajních) požadavků revolučním třídním bojem, tedy občanskou válkou, je podněcováním, způsobilým vyvolati v posluchačích duševní stav náchylný k budoucímu poškozování statků chráněných v § 1 zák. na ochr. rep. Nezáleží na tom, zda obžalovaný při tom jmenoval republiku výslovně čili nic, ana se jeho řeč týkala poměrů v republice, jak soud zjišťuje; i kdyby obžalovaný opravdu aplikoval socialistické učení nebo program strany komunistické na hospodářské poměry ve státě, nesmí se to státi způsobem zakládajícím skutkovou podstatu trestného činu, jak se stalo v souzeném případě, vychází-li se ze skutkových předpokladů rozsudku. Ve směru subjektivním zjistil soud, že obžalovaný svými výroky chtěl podněcovati své posluchače k násilnému převratu ve státě, by jím byla odstraněna demokraticko-republikánská forma státní a nahrazena státem komunistickým po způsobu sovětů. Mělo-li podněcování účinek čili nic, na tom nezáleží. Stačí, že bylo objektivně způsobilé vyvolati účinky, jimž chce zákon zabrániti trestní sankcí § 15 čís. 3 zák. na ochr. rep.

Proti odsouzení pro přečin podle § 14 čís. 5 zák. na ochr. rep. namítá zmáteční stížnost, že část pozastaveného výroku, proneseného obžalovaným, v němž soud shledal skutkovou podstatu tohoto přečinu, totiž »zaměstnavatelé neplatí dělnictvu tolik, by mohlo býti slušně živo, továrníci vydělávají miliony, daně však neplatí«, — jest trestně nezávadná, ana prý jest jen zjištěním zjevů dnes se vyskytujících, — a druhá část výroku (že »v Československé republice jsou dělníci moderními otroky, že máme celou řadu zákonů, které jsou dělány proti dělnictvu«),

nebyla prý pronesena způsobem, by mohla vyvolati v posluchačích nepřátelské smýšlení proti republice, nýbrž spíše roztrpčení proti osobám obcházejícím zákon; obžalovaný prý jimi vysvětloval jen hospodářskou stísněnost pracujících lidí a kritisoval ostře, ale případně hospodářsky silné třídy, ale nehanobil republiku. Než ani toto provedení hmotně-právního zmatku nedrží se skutkových zjištění rozsudku, který vyslovil a náležitě odůvodnil, že obžalovaný svými výroky vytýká republice, že její zákony jsou dělány proti dělnictvu, že dělníci jsou utlačováni ve prospěch továrníků, že to republika trpí a podporuje; soud zjistil, že tyto skutečnosti, obžalovaným tvrzené, pravdě neodpovídají, a že byly způsobilé vyvolati rozruch a pohoršení. Tato zjištění odůvodňují právní závěr, že obžalovaný hanobil republiku způsobem štvavým a způsobilým snížení její vážnosti i ohrožení obecný mír v ní. Poněvadž soud zjistil formálně bezvadně i subjektivní stránku viny výrokem, že obžalovaný hanobil republiku úmyslně a u vědomí, že jeho štvavá řeč může u posluchačů vyvolati nepřátelské smýšlení a tím ohrožení obecný mír, — odpovídá odsuzující výrok zjištěnému stavu věci i správnému použití zákona.

Čís. 4240.

Bylo-li pro trestný čin (pro nedovolené rozšiřování závadných letáků) učiněno trestní oznámení proti několika osobám a proti některým z nich vydána před uplynutím promlčecí doby obsílka k zodpovědnému výslechu, působí tím nastalé přerušení běžícího promlčení podle § 40 zák. o tisku proti všem vinníkům, i proti těm, proti nimž nebyla obsílka vydána (§ 531 tr. zák.).

Dnem, kdy soud požádal předsednictvo senátu o souhlas ke stíhání obviněného senátora, staví se podle § 1 zák. č. 126/1924 promlčecí doba až do dne, kdy soud úředně zvěděl, že nastala událost, jež má v zápětí, že onoho souhlasu k trestnímu stíhání není již zapotřebí (kdy bylo vydáno rozhodnutí presidenta republiky, jímž byl senát rozpuštěn).

(Rozh. ze dne 27. srpna 1931, Zm II 438/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmatečnou stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Jihlavě ze dne 25. srpna 1930, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem podle čl. III. č. 3 zákona ze dne 15. října 1868, č. 142 ř. zák. a § 42 odst. 3 zákona na ochranu republiky.

Důvody:

Zmatečná stížnost uplatňuje číselně důvody zmatečnosti č. 8, 9 b) a 10 § 281 tr. ř., provádí však jen zmatek č. 9 b) téhož zákonného ustanovení, nenaznačujíc, v čem by měly záležeti zmatky č. 8 a 10.